NORDSTRÖM, TH. *Om förekomsten af siluriska lager i närheten af sjön Hjelmaren å hemmanen Björsholm och Öster Rynninge egor.*

Tillkallad af egaren till Hjelmarsnäs gård i Stora Mellösa socken af Örebro län, för att yttra mig om den sannolika tillgången af brännbar skiffer och kalksten som förekommer å gården Björnholms egor, fann jag der följande förhållanden.

Sydost om den på en udde i Hjelmaren belägna gården Björsholm höjer sig marken småningom till en ganska vidsträckt kulle. Denna kulle är till större delen odlad, och hade man vid plöjning förmärkt att plogen uppvände små bitar af alunskiffer. En liknande skiffer, har sedan länge varit bruten och använd såsom brännmaterial för kalkbränning $\frac{1}{2}$ fjerdingstvåg OSO om Björsholm å hemmanet Stängers egor¹⁾.

Med anledning häraf anställdes gräfningar å ett par punkter af kullen hvarvid *anstående* skiffer- och kalkstenslager blotades. Skiffern utgöres i ett nyupptaget brott SO om Björsholm öfverst af en mycket förvittrad och söndergrusad massa små skifferbitar; längre ned blir den fastare och slutligen synas lagren och skiffringen mycket tydligt. Skiffern är i friskt brott brunsvart till blåsvart samt här och der genomdragen af svafvelkisiränder och innesluter orstensbollar, hvilka ofta ligga så ordnade att de bilda riktiga lager i skiffern. Lagren stryka N 36° O—S 36° V, men stupningen växlar i det att den dels är 30° från horisonten åt NV dels 75° från dito åt SO. Lagren äro sålunda böjda. Under de mera stupande skifferlagren ingick ett ganska bredt lager af en bituminös, nästan svart kalksten.

Nordost om detta brott ligger en annan nyupptagen grop. I denna träffas under krosstensgruset först ett II tums tjockt lager af en vittrad skiffer, derunder svart, bituminös kalksten,

¹⁾ Förekomsten härstädes af alunskiffer och orsten är redan förut omnämnd af Hr V. KARLSSON i beskrifningen till kartbladet "Segersjö", Sveriges Geol. Undersökning 1873. — Sannolikheten af den underliggande kambriska sandstenens utbredning under Essön, Björköa och en del af Göksholmshalfön m. m. uttalas af Hr O. GUMÆLIUS i beskrifningen till kartbladet "Örebro".

båda lagren strykande NO—SV och stupande 15° NV, samt slutligen derunder ett tunnt skifferlager, hvilket småningom öfvergår i en blåaktig lera ¹⁾ hvilken ej fräser för syror; under denna lera ligger en annan mera grå till färgen och med roströda partier, hvilken fräser starkt vid begjutning med syra. Man har på detta ställe brutit ganska mycket kalksten, och anträffas i densamma trilobitarterna *Olenus gibbosus* och *Agnostus pisiformis*, samt brachiopoden *Orthis lenticularis*, enligt bestämning af G. LINNARSSON å af mig tagna stuffer. Vid Öster Rynninge gård, S om sistnämnde ställe, lär äfven finnas en jordrymning, hvilken jag dock ej kunde besöka, der samma förhållanden finnas synliga, men hvarest man dessutom anträffat *svafvelkiskollar*. Äfven i en källa SV om den först omnämnda jordrymningen synes alunskiffer på botten.

Å hemmanet Stångers egor har man i ett gammalt skiffer- och kalkstens-brott sänkt sig omkring 12—15 fot i skiffern, som är mera finskiffrig än vid Björsholm samt tyckes vittra mycket lätt. Skiffern omvexlar med ungefär 1 fot mäktiga lager af bituminös kalksten samt innehåller orstensbollar i icke obetydligt antal. Detta brott ligger i stort taget i södra sluttningen af samma kulle i hvars norra sluttning-Björsholms skiffrar träffades. Man har härstädes länge, dels till eget behof, dels äfven till afsalu, bränt kalk, dock icke i kalkugnar utan endast i högar, s. k. "fyrrar", der kalkstenen och skiffern hvarfals upplagts.

NORDSTRÖM, TH. *Sumpgasutveckling och fynd af bärnsten vid en djupborrning i Skåne.*

Å egendomen Löddesnäs, belägen nära Kefvingeån i Malmöhus län, verkställdes under loppet af Mars 1874 en djupborrning, för erhållande af vatten, vid hvilken borrhning flera egendomliga företeelser iakttogos.

¹⁾ Troligen samma lera, som omnämnes i beskrifningen till bladet "Segersjö", pag. 18.